

Хадарцев О.В., к.е.н., доцент; Степченков С.І., магістрант
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Інвестиційна діяльність на будь-якому рівні (держава – галузь – регіон – підприємство) – це вкладення інвестиційних ресурсів і сукупність практичних дій по реалізації інвестицій. Інвестиційна діяльність у всіх її формах здійснюється за рахунок можливих джерел – грошових і інших активів, що залучаються для вкладень в об'єкти інвестування. Тому управління інвестиційною діяльністю вимагає перш за все проведення аналізу потенційних інвестиційних ресурсів з урахуванням їх можливих джерел. У сьогоdnішніх умовах, база формування інвестиційного потенціалу має важливе значення. Основними складовими елементами, що здійснюють формування інвестиційного потенціалу є фінансовий, майновий, кадровий, виробничий, інноваційний, тощо. Так управління інвестиційними процесами, запровадження змін у таке управління здійснюється шляхом поступового накопичення інвестиційних можливостей (потенціалу), які можуть бути реалізовані в майбутньому. Фактори, що можуть здійснювати вплив на управління інвестиційними процесами, а також підходи до управління інвестиційним процесом, залежать від співвідношення внутрішніх та зовнішніх чинників впливу. Тому євроінтеграційні процеси є потужним джерелом формування і зовнішніх позитивних факторів, і внутрішніх якісних змін управління інвестиціями.

Слід також відзначити, що управління інвестиційними процесами обумовлюється неоднозначним розумінням ефекту, який мають забезпечити інвестиції. Ефект може бути спрямований не лише на отримання прибутку (у вузькому розумінні), а й на все суспільство в цілому. Оскільки економічний ефект знаходить своє відображення у різних вартісних показниках (збільшення обсягу продукції чи реалізованих товарів, зростання прибутковості, економія ресурсів, зниження витрат чи собівартості, тощо), то соціальний ефект полягає у збільшенні робочих місць, зайнятості населення, покращенні умов праці, поліпшенні екологічної ситуації та інше. Досліджуючи стан залучення іноземних інвестицій, А. Завербний відзначає [1], що попри довоєнну позитивну динаміку, темпи нарощування інвестиційного забезпечення не відповідають існуючим потребам, і в першу чергу щодо матеріального і технічного забезпечення, а тому на його думку в умовах євроінтеграції необхідно наступне:

- максимізація рівня ефективності діяльності національних підприємств;
- удосконалення кредитного забезпечення;
- диференціація фінансово-кредитних інструментів залучення інвестицій на довгостроковій основі.

Слід також звернути увагу, що з початком збройної агресії росії проти України, виконати такі завдання доволі проблематично, до того ж О.М. Шуплат зауважує [2], що в ході війни відбуваються колосальні руйнування, тож партнерам країни цілком очевидно, що міжнародна допомога і співпраця мають бути довгостроковими, а підтримка українців повинна супроводжуватися заходами обґрунтованості змін, зміцнення довіри та відповідного контролю. Тому підготовка масштабного плану відновлення України та реалізація програм швидкої відбудови сам по собі є активним рухом у площині європейської інтеграції. Фінансування в ході такого руху має відбуватися поетапно з ходом війни та будь-яким можливим миром, переходячи від надання допомоги та реконструкції до модернізації та остаточного вступу до Євросоюзу.

Тож доцільно звернутись до праць А. Кауа і J. de Наан [3], для розуміння впливу євроінтеграційних процесів на управління інвестиціями. За результатами дослідження авторів важливості іноземного капіталу як джерел фінансування трансформації, аналізу рушійних сил потоків капіталу та впливу інтеграції в ЄС, визначено наступні ключові особливості:

1) глобальна фінансова криза не істотно вплинула на значущість інтеграції в ЄС, хоча це не змогло захистити країни від різкого скорочення потоків капіталу;

2) вплив інтеграції в ЄС на інвестиційні потоки капіталу головним чином залежить від вдосконалення внутрішніх інституцій;

3) існує значна неоднорідність між різними типами інвестиційних потоків з точки зору їхньої поведінки, їх рушійних сил, впливу інтеграції в ЄС – позитивний вплив на чисті загальні потоки, але негативний вплив пов'язаний з потоками портфельних інвестицій.

Так ряд дослідників відзначає [4], що з позицій євроінтеграції стратегічно орієнтоване регулювання інвестиційними процесами має передбачати:

1) приведення нормативно-правової бази у відповідність до стандартів ЄС;

2) залучення кредитів міжнародних фінансових організацій, у тому числі ЄБРР;

3) удосконалення митно-тарифного регулювання з урахуванням необхідності імпорту новітніх розробок, що дозволить виробляти в Україні найкращу інноваційну продукцію;

4) налагодження в рамках ЄС науково-освітнього співробітництва та обміну, довгострокових програм стажування.

Оскільки інвестиційні процеси мають бути спрямовані на удосконалення інноваційної складової національної економіки, тому управлінські стратегії будуть націлені на [4]:

- використання інструментів бюджетного регулювання та податкового стимулювання інноваційної активності;

- формування національної інноваційної системи на принципах врегулювання взаємовідносин суб'єктів інноваційної діяльності;

- створення інноваційної інфраструктури, зокрема технопарків, на базі провідних університетів;

- створення технополісів для впровадження розробок у реальний сектор;

- удосконалення законодавства щодо регулювання діяльності бізнес-інкубаторів; формування інноваційних кластерів для посилення конкурентоспроможності регіонів;

- створення індустріальних парків; використання потенціалу Українського банку реконструкції та розвитку та Державної інноваційної фінансово-кредитної установи для стимулювання інноваційної діяльності та підтримки вітчизняних інноваційно-орієнтованих товаровиробників;

- стимулювання розвитку венчурних фондів;

- формування громадської думки щодо можливості побудови інноваційної моделі розвитку.

Список використаних джерел

1. Завербний А.С. Проблеми та перспективи інвестиційного забезпечення українських підприємств за євроінтеграційних умов. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. №3. С. 153-160.

2. Шуплат О.М. Аспекти поліпшення інвестиційного клімату України в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2022. №2(60). С. 129-137. DOI: 10.24144/2409-6857.2022.2(60).129-137.

3. Kaaya A.I., de Naan J. Capital flows, EU integration and the global financial crisis: an empirical analysis. *Journal of Applied Economics*. 2022. №25:1. Pp. 1025-1049. DOI: 10.1080/15140326.2022.2099726.

4. Boronos V., Shkarupa O., Demchyshak N., Sineviciene L., Kubakh T. Strategic orientation of innovative activity regulation: Ukraine and EU integration process. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol.1. Iss.32. Pp. 307-318. DOI: 10.18371/fcaptp.v1i32.200526.